

Warszawa, dnia 02 czerwca 2016 r.

Polska Izba Książki
Oleandrów 8, 00-629 Warszawa

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Departament Własności Intelektualnej i Mediów
ul. Krakowskie Przedmieście 15/17, 00-071 Warszawa

Dot.: Stanowisko Polskiej Izby Książki przedstawione w ramach konsultacji dotyczących roli wydawców w prawnو-autorskim łańcuchu wartości oraz wyjątku na rzecz panoramy.

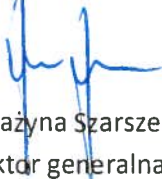
Szanowni Państwo!

Przepraszamy za zwłokę w dostarczeniu naszego stanowiska, wynikającą z trudności uzgodnienia stanowiska wśród środowiska wydawniczo-księgarskiego w konsultowanej materii.

Załączamy stanowisko Polskiej Izby Książki, które przedstawimy w tej postaci także w bezpośredniej konsultacji KE. Do udziału w bezpośredniej konsultacji zachęcamy wszystkie podmioty branży.

W razie pytań jesteśmy do dyspozycji.

Z poważaniem

Dr Grażyna Szarszewska
Dyrektor generalna

Warszawa, dnia 31 maja 2016 r.

Polska Izba Książki

Oleandrów 8, 00-629 Warszawa

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Departament Własności Intelektualnej i Mediów
ul. Krakowskie Przedmieście 15/17, 00-071 Warszawa

Stanowisko Polskiej Izby Książki przedstawione w ramach konsultacji dotyczących roli wydawców w prawno-autorskim łańcuchu wartości oraz wyjątku na rzecz panoramy.

Konsultacje publiczne dotyczące roli wydawców [w prawnoautorskim łańcuchu wartości] oraz wyjątku na rzecz panoramy.

Rola wydawców [w prawnoautorskim łańcuchu wartości]

W swoim Komunikacie do Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „W kierunku nowoczesnych, bardziej europejskich ram prawa autorskiego” COM (2015) 626 *final*, Komisja Europejska postawiła sobie za cel stworzenie sprawnie funkcjonującego rynku dla prawa autorskiego. Warunkiem wstępnym do jego osiągnięcia ma być przyznanie uprawnionym swobody licencjonowania prawnoautorskich treści – w szczególności w środowisku cyfrowym – w zamian za uczciwą zapłatę.

Realizując powyższą ideę oraz wychodząc naprzeciw reakcjom zainteresowanych stron na Komunikat, Komisja zamierza zebrać opinie w przedmiocie zagadnienia, czy wydawcy gazet, czasopism, książek oraz czasopism naukowych działający w środowisku cyfrowym narażeni są na trudności spowodowane obecnym brzmieniem prawnoautorskich przepisów prawnych. Szczególnie istotne w tym kontekście stają się pytania o możliwość swobodnego licencjonowania treści przez uprawnionych oraz uzyskania zapłaty za korzystanie z tych treści. Materia ta nie była jak dotąd przedmiotem żadnych z konsultacji przeprowadzonych w ciągu ostatnich lat przez Komisję. Na obecnym etapie, Komisja chce przede wszystkim dowiedzieć się od wszystkich zainteresowanych stron, jaki wpływ na nich samych, na cały wydawniczy łańcuch wartości, na konsumentów/obywateli oraz przemysł kreatywny miałyby wprowadzenie nowego prawa pokrewnego na rzecz wydawców. Komisja zaprasza wszystkie zainteresowane podmioty do wyrażenia opinii i – jeżeli to jest możliwe –

uzupełnienie jej danymi z rynku i argumentami ekonomicznymi. Zasadne – zdaniem Komisji – jest również zdiagnozowanie, czy potrzeba (lub jej brak) zmian zachodzi odmiennie w zależności od kategorii rynku wydawniczego, tj. czy sytuacja wydawców prasowych jest odmienna w porównaniu do sytuacji wydawców książkowych/naukowych. Inicjując powyższe działania, Komisja zapewni, że ewentualne zmiany legislacyjne pozostaną spójne z polityką Unii Europejskiej dotyczącą otwartego dostępu do wydań naukowych¹.

PYTANIA:

1. Na jakich podstawach prawnych opierają się Państwo w przypadku zamiaru pozyskania praw do celów publikacji materiałów w Państwa tytułach prasowych lub innych treści i dalszego licencjonowania ich? (możliwa odpowiedź wielokrotnego wyboru)
 - o nabycie praw od autora/twórcy/uprawnionego na podstawie umowy o przeniesienie praw autorskich majątkowych
 - o korzystanie na podstawie zawartej z autorem/twórcą/uprawnionym licencji wyłącznej lub niewyłącznej lub podstawie sublicencji
 - o na podstawie przepisów określających nabycie prawa na podstawie ustawy krajowej (np. prawa do dzieła zbiorowego)
 - o prawo do dzieł stworzonych przez pracownika w ramach stosunku zatrudnienia (dzieła pracownicze)
 - o nie ma związku
 - o inne

Jeżeli inne, proszę sprecyzować odpowiedź:

W zakresie utworów literackich, plastycznych, fotografii wydawcy korzystają także z instytucji dozwolonego użytku publicznego, np. w ramach w tym prawa cytatu oraz tzw. licencji ustawowych.

Proszę wyjaśnić:

Przykładowo na podstawie art. 27 prim oraz art. 29 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

2. Czy spotkali się Państwo z problemami dotyczącymi udzielania licencji na korzystanie z materiałów publikowanych w Państwa tytułach prasowych lub innych treści rozpowszechnianych w internecie spowodowanymi faktem, że licencjonowali Państwo albo mieli zamiar licencjonować prawa wcześniej przeniesione na Państwa przez autora (lub uzyskane od autora na podstawie licencji)?
 - o tak, często
 - o tak, czasami

¹ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2012/PL/1-2012-401-PL-F1-1.Pdf>

- prawie nigdy
- nigdy
- nie mam zdania
- nie ma związku

Jeżeli tak, proszę wyjaśnić jakie to były problemy i przytoczyć przykłady ze wskazaniem na poszczególne państwo członkowskie oraz wskazać rodzaj licencjonowanych treści i licencjobiorcę:

W przypadku utworów do których prawa zostały pozyskane na podstawie umowy przenoszącej prawa lub licencji problem ten zasadniczo nie występuje, gdyż wszystko jest uzależnione od treści umowy. Wątpliwości pojawiają się w przypadku dozwolonego użytku lub licencji ustawowej. W tym przypadku bowiem ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych nie określa jednoznacznie zakresu uprawnień przysługujących korzystającemu z tego prawa. Zakres ten budzi daleko idące wątpliwości, co powoduje ryzyko naruszenia cudzych praw.

3. Czy spotykali się Państwo z problemami z egzekwowaniem praw związanych z materiałami publikowanymi w Państwa tytułach prasowych albo innych treści rozpowszechnianych w internecie spowodowanymi faktem, że działali Państwo albo mieli zamiar działać w odniesieniu do praw wcześniej przeniesionych na Państwa przez autora (lub uzyskanych od autora na podstawie licencji)?

- tak, często
- tak, czasami
- prawie nigdy
- nigdy
- nie mam zdania
- nie ma związku

Jeżeli tak, proszę wyjaśnić jakie to były problemy i przytoczyć przykłady ze wskazaniem na poszczególne państwo członkowskie oraz wskazać rodzaj korzystania i domniemanego naruszenia:

Skoro autor utworu przeniósł na wydawcę autorskie prawa majątkowe lub udzielił licencji, to o zakresie uprawnień wydawcy zawsze rozstrzyga treść umowy przenoszącej prawa autorskie lub licencji. Jeżeli natomiast wydawca chce eksploatować utwór w szerszym zakresie niż wynika to z umowy lub licencji np. rozpowszechniać utwór przez Internet to musi pozyskać dodatkową zgodę autora.

4. Jaki wpływ na wydawców miałyby utworzenie nowego prawa pokrewnego w prawie Unii Europejskiej (w szczególności na możliwość udzielania przez nich licencji i ochronę treści przed naruszeniami, jak również na otrzymanie rekompensaty za korzystanie z utworu na podstawie wyjątku)?

- silny pozytywny wpływ
- niewielki pozytywny wpływ
- brak wpływu
- niewielki negatywny wpływ
- silny negatywny wpływ
- nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

Przede wszystkim należy podkreślić, że wobec braku znajomości projektowanych regulacji trudno zająć właściwe stanowisko.

Wydaje się, iż jednak, że w prawie polskim problem ten nie występuje lub ma marginalne znaczenie. Autor ma zagwarantowane prawo do swobodnego dysponowania swoim dziełem w tym także na polu: Internet. Zakres praw udzielonych przez autora właściwie zależy od niego. Oczywiście wydawca jest zainteresowany pozyskaniem tych praw w jak najszerszym zakresie, albo przynajmniej w takim zakresie z jakim wiąże uzyskanie wymiernych korzyści. Wydawca nie może sobie pozwolić na wykorzystywanie w swojej działalności utworów, co do których praw nie pozyskał. Jednocześnie z doświadczeń wydawców wynika, że pozyskiwanie praw autorskich jest dość utrudnione. W chwili obecnej może to nastąpić na podstawie umowy przenoszącej prawa, licencji lub licencji ustawowej. W dwóch pierwszych przypadkach pozyskanie prawa musi nastąpić przed sprzedażą danej publikacji i zdarza się, że blokuje to wydanie danej publikacji, gdy wykorzystują one różnego rodzaju utwory (muzyczne, video itd.). Ilość praw koniecznych do uregulowania w takim przypadku w skrajnych przypadkach prowadzi do odstąpienia od takich publikacji. Efektem tego jest deficyt publikacji tego typu na rynku polskim. Stworzenie nowego prawa pokrewnego dotyczącego Internetu musiałoby uwzględniać interesy i autorów i wydawców. Konieczne byłoby także takie sformułowanie nowych regulacji aby były one otwarte na nowe nie znane w chwili obecnej technologie.

5. Czy utworzenie nowego prawa pokrewnego na rzecz wydawców działających w ramach wszystkich kategorii sektora wydawniczego miałoby wpływ na autorów działających w sektorze wydawniczym, takich jak: dziennikarze, pisarze, fotografowie, menedżerowie informacji (researcherzy) (w szczególności na umowne relacje autorów z wydawcami, wynagrodzenie i rekompensatę za korzystanie z utworu na podstawie wyjątku)?

- silny pozytywny wpływ
- niewielki pozytywny wpływ
- brak wpływu
- niewielki negatywny wpływ
- silny negatywny wpływ
- nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

Wobec nieznajomości projektowanej regulacji trudno odnieść się do tak postawionego pytania. Zakładając jednak, że ma stanowić ona wsparcie dla wydawców, pierwsza odpowiedź wydaje się

prawidłowa. Uznanie wydawców wszystkich kategorii branży wydawniczej za uprawnione podmioty praw pokrewnych regulować będzie w sposób jasny relacje ze stronami trzecimi, które obecnie eksploatują treści autorów i wydawców. Prawo takie dałoby dostawcom usług internetowych poczucie pewności prawnej i komfortu. Precyzyjne prawo nie pozostawia bowiem miejsca na dowolne interpretacje względnie niekorzystne dla autorów i wydawców praktyki. Prawo takie przywróci zachwianą równowagę posiadaczy praw i podmiotów korzystających z cudzej twórczości.

Utworzenie nowego prawa pokrewnego na rzecz wydawców wszystkich kategorii branży wydawniczej, miałyby najpewniej pozytywny wpływ na sytuację autorów, zwłaszcza autorów publikacji prasowych. Takie prawo objęłoby bowiem także wydawców, a ci z osiągniętych przychodów finansują w całości koszty związane z produkcją treści, w tym zapewniają wynagrodzenia czy honoraria autorom. Jednocześnie, bez uznania za podmioty praw, wydawcy tracą niezbędną podstawę generowania dochodów z cyfrowych form eksploatacji ich produktów.

W zakresie wynagrodzenia lub rekompensaty z tytułu wykorzystania treści zgodnie z wyjątkami, uznanie wydawców pozwoliłoby na utrzymanie słusznego i prawnego status quo, w myśl którego autorzy i wydawcy mogą ubiegać się o udział w wynagrodzeniu lub rekompensacie.

6. Czy utworzenie nowego prawa pokrewnego wyłącznie na rzecz wydawców prasy miałyby wpływ na autorów działających w sektorze wydawniczym (jak powyżej)?
- silny pozytywny wpływ
 - niewielki pozytywny wpływ
 - brak wpływu
 - niewielki negatywny wpływ
 - silny negatywny wpływ
 - nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

Nowe prawo pokrewne powinno objąć zarówno wydawców prasy, jak i książek. Wtedy warunki działania dla wszystkich autorów będą jednolicie pozytywne.

7. Czy utworzenie nowego prawa pokrewnego na rzecz wydawców działających w ramach wszystkich kategorii sektora wydawniczego miałyby wpływ na innych uprawnionych niż autorzy działający w sektorze wydawniczym?
- silny pozytywny wpływ
 - niewielki pozytywny wpływ
 - brak wpływu
 - niewielki negatywny wpływ
 - silny negatywny wpływ
 - nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

Przy założeniu, że nowe regulacje, których treści nie znamy, miałyby na celu wsparcie szeroko pojętego sektora wydawniczego można przyjąć, że lepsze warunki działania dla wydawców skutkują poprawą ich sytuacji gospodarczej i możliwościami rozwoju. To umożliwia zatrudnienie pracowników, godziwe wynagrodzenia, inwestycje w projekty wydawnicze, innowacyjność, badania itp.

8. Czy utworzenie nowego prawa pokrewnego wyłącznie na rzecz wydawców prasy miałyby wpływ na innych uprawnionych niż autorzy działający w sektorze wydawniczym?
- silny pozytywny wpływ
 - niewielki pozytywny wpływ
 - brak wpływu
 - niewielki negatywny wpływ
 - silny negatywny wpływ
 - nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

Wobec nieznajomości projektowanej regulacji trudno odnieść się do tak postawionego pytania. Zakładając jednak, że ma stanowić ona wsparcie dla wydawców, nie powinno się różnicować wydawców, to jest wyłączać spod działania regulacji wydawców innych kategorii niż wydawcy prasy.

9. Czy utworzenie nowego prawa pokrewnego na rzecz wydawców działających w ramach wszystkich kategorii sektora wydawniczego miałyby wpływ na badaczy lub instytucje naukowe lub badawcze?
- silny pozytywny wpływ
 - niewielki pozytywny wpływ
 - brak wpływu
 - niewielki negatywny wpływ
 - silny negatywny wpływ
 - nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

Wobec nieznajomości projektowanej regulacji trudno odnieść się do tak postawionego pytania. Zakładając jednak, że ma stanowić ona wsparcie dla wydawców, pierwsza odpowiedź wydaje się zatem prawidłowa. Dobry rozwój sektora wydawniczego umożliwia bogatą ofertę także w zakresie wydawnictw naukowych. Dzięki temu naukowcy i badacze mają a) dostęp do wiedzy b) mają możliwości publikacji wyników swojej pracy.

10. Czy utworzenie nowego prawa pokrewnego wyłącznie na rzecz wydawców prasy miałyby wpływ na badaczy lub instytucje naukowe lub badawcze?

- silny pozytywny wpływ
- niewielki pozytywny wpływ
- brak wpływu
- niewielki negatywny wpływ
- silny negatywny wpływ
- nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

Trudno odpowiedzieć na to pytanie nie znając ostatecznej wersji projektowanych regulacji.

11. Czy utworzenie nowego prawa pokrewnego na rzecz wydawców działających w ramach wszystkich kategorii sektora wydawniczego miałyby wpływ na dostawców usług internetowych (w szczególności jeżeli chodzi o możliwość uzyskiwania przez te podmioty licencji na korzystanie z prasy lub innych treści drukowanych)

- silny pozytywny wpływ
- niewielki pozytywny wpływ
- brak wpływu
- niewielki negatywny wpływ
- silny negatywny wpływ
- nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

Wobec nieznamości projektowanej regulacji trudno odnieść się do tak postawionego pytania. Zakładając jednak, że ma stanowić ona wsparcie dla wydawców, pierwsza odpowiedź wydaje się prawidłowa. Uznanie wydawców wszystkich kategorii branży wydawniczej za uprawnione podmioty praw pokrewnych regulować będzie w sposób jasny relacje ze stronami trzecimi, które obecnie eksploatują treści autorów i wydawców. Prawo takie dałoby dostawcom usług internetowych poczucie pewności prawnej i komfortu. Precyzyjne prawo nie pozostawia bowiem miejsca na dowolne interpretacje względnie niekorzystne dla autorów i wydawców praktyki. Prawo takie przywróci zachwianą równowagę posiadaczy praw i podmiotów korzystających z cudzej twórczości.

12. Czy utworzenie nowego prawa pokrewnego wyłącznie na rzecz wydawców prasy miałyby wpływ na dostawców usług internetowych (w szczególności jeżeli chodzi o możliwość uzyskiwania przez te podmioty licencji na korzystanie z prasy lub innych treści drukowanych)?

- silny pozytywny wpływ
- niewielki pozytywny wpływ
- brak wpływu
- niewielki negatywny wpływ
- silny negatywny wpływ
- nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

Wobec nieznamości projektowanej regulacji trudno odnieść się do tak postawionego pytania. Zakładając jednak, że ma stanowić ona wsparcie dla wydawców, podkreślona odpowiedź wydaje się prawidłowa. Uznanie wydawców wszystkich kategorii branży wydawniczej za uprawnione podmioty praw pokrewnych regulować będzie w sposób jasny relacje ze stronami trzecimi, które obecnie eksploatują treści autorów i wydawców. Prawo takie dałoby dostawcom usług internetowych poczucie pewności prawnej i komfortu. Precyzyjne prawo nie pozostawia bowiem miejsca na dowolne interpretacje względnie niekorzystne dla autorów i wydawców praktyki. Prawo takie przywróci zachwianą równowagę posiadaczy praw i podmiotów korzystających z cudzej twórczości.

13. Czy utworzenie nowego prawa pokrewnego na rzecz wydawców działających w ramach wszystkich kategorii sektora wydawniczego miałyby wpływ na konsumentów/ użytkowników końcowych/obywateli Unii Europejskiej?

- silny pozytywny wpływ
- niewielki pozytywny wpływ
- brak wpływu
- niewielki negatywny wpływ
- silny negatywny wpływ
- nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

Obywatele państw członkowskich UE korzystają z bezpłatnego dostępu do – często wysokiej jakości - treści na wszystkich platformach technicznych. To wielkie dobro, które należy utrzymać w interesie obywateli – szeroki i wolny przepływ informacji, dostęp do dóbr kultury. Zagwarantowanie godziwego wynagrodzenia twórcom treści jest warunkiem powstawania i dystrybucji treści.

14. Czy utworzenie nowego prawa pokrewnego wyłącznie na rzecz wydawców prasy miałyby wpływ na konsumentów/ użytkowników końcowych/obywateli Unii Europejskiej?

- silny pozytywny wpływ
- niewielki pozytywny wpływ
- brak wpływu
- niewielki negatywny wpływ
- silny negatywny wpływ
- nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

Wobec braku znajomości projektowanej regulacji, a i dostępu do badań dot. ewentualnego wpływu ww. rozwiązania, trudno antycypować wpływ takiego rozwiązania w odniesieniu do wymienionych wyżej kategorii podmiotów. Należy jednak podkreślić, że nie powinno się różnicować pozycji wydawców prasy i pozostałych wydawców w odniesieniu do idei utworzenia nowego prawa pokrewnego.

15. Czy przyznane wydawcom – przez przepisy krajowe – prawo do rekompensaty za niektóre sposoby korzystania online z ich treści ma jakikolwiek wpływ na Państwa działalność i jeżeli tak, to jaki?

- silny pozytywny wpływ
- niewielki pozytywny wpływ
- brak wpływu
- niewielki negatywny wpływ
- silny negatywny wpływ
- nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

Utwory powinny podlegać szerokiej ochronie prawno-autorskiej, jedynie wyjątkowo prawo powinno zezwalać na korzystanie z cudzej własności intelektualnej bezpłatnie. W Polsce dozwolony użytek publicznych i osobisty oraz zakres licencji ustawowych został wprowadzony do ustawodawstwa w niezwykle szerokim zakresie. Mając nadto na uwadze zakres piractwa i brak wyspecjalizowanych sądów i prokuratur w zakresie prawa własności intelektualnej i wynikające stąd straty dla sektora wydawniczego, taka rekompensata byłaby właściwym rozwiązaniem.

16. Czy w kontekście zagadnienia roli wydawców w prawno-autorskim łańcuchu wartości oraz ewentualnego utworzenia nowego prawa pokrewnego na rzecz wydawców, istnieją jeszcze inne kwestie, które powinny zostać poddane pod rozważenie?

- tak
- nie

Jeżeli tak, proszę wyjaśnić i w miarę możliwości wesprzeć odpowiedź danymi z rynku oraz innymi argumentami ekonomicznymi:

Należałoby rozwiązać kwestię zasad rozliczania się przez wydawców z organizacjami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi w odniesieniu do utworów zamieszczanych w publikacjach internetowych a przeznaczonych do edukacji tzw. multibook'i. W chwili obecnej ustalenie jakichkolwiek kryteriów wynagrodzenia za taką formę korzystania z utworów jest bardzo utrudnione. Trudno wypracować kryteria ustalenia wynagrodzenia które byłyby zadowalające dla wydawców (relacja koszty wytworzenia a spodziewany zysk) autorów (godziwe wynagrodzenie).

Korzystanie utworów takich jak utwory architektoniczne lub rzeźby, wykonanych w celu umieszczenia ich na stałe w miejscach publicznych (wyjątek na rzecz „panoramy”)

Europejskie prawo autorskie zakłada, iż państwa członkowskie mogą przewidzieć wyjątki lub ograniczenia w przypadku korzystania z utworów takich jak utwory architektoniczne lub rzeźby, wykonanych w celu umieszczenia ich na stałe w miejscach publicznych (wyjątek „panoramy”)². Wyjątek ten został implementowany w większości państw członkowskich w granicach swobody pozostawionej im przez prawo Unii Europejskiej.

W swoim komunikacie do Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „W kierunku nowoczesnych, bardziej europejskich ram prawa autorskiego” COM (2015) 626 *final*, Komisja wskazała, że: „analizuje warianty i rozważy wniesienie wniosków legislacyjnych dotyczących unijnych wyjątków po to by doprecyzować obecnie istniejący wyjątek pozwalający na wykorzystanie utworów, które zostały wykonane w celu ostatecznego usytuowania w przestrzeni publicznej.”³

Zagadnienie wyjątku na rzecz „panoramy” nie zostało jak dotąd poruszone w ramach żadnych z konsultacji przeprowadzonych w ciągu ostatnich lat przez Komisję. Realizując zapowiedzi przedstawione w Komunikacie oraz wychodząc naprzeciw reakcjom zainteresowanych stron, Komisja zamierza zebrać opinie w kwestii, czy obecne regulacje odnoszące się do wyjątku na rzecz „panoramy” powodują problemy w kontekście Jednolitego Rynku Cyfrowego. Komisja zaprasza wszystkie zainteresowane podmioty do wyrażenia opinii i – jeżeli to jest możliwe – uzupełnienie jej danymi z rynku i argumentami ekonomicznymi.

PYTANIA:

² Artykuł 5 ust. 3 lit. h dyrektywy 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym.

³ Komunikat „W kierunku nowoczesnych, bardziej europejskich ram prawa autorskiego” COM (2015) 626 *final*, s. 9.

1. Czy umieszczając w internecie wizerunki utworów, takich jak utwory architektoniczne lub rzeźby, wykonanych w celu umieszczenia ich na stałe w miejscach publicznych, spotkali się Państwo z problemami wynikającymi z tego, że utwory te są chronione przez prawo autorskie?

- tak, często
- tak, czasami
- prawie nigdy
- nigdy
- nie mam zdania
- nie ma związku

Jeżeli tak, proszę określić jakie to były problemy i przytoczyć przykłady ze wskazaniem na poszczególne państwo członkowskie oraz zdefiniować jakiego typu dzieła problem dotyczył:

Komisja zmierza do uzyskania odpowiedzi czy użytkownicy umieszczając w Internecie wizerunki utworów, takich jak utwory architektoniczne lub rzeźby, wykonanych w celu umieszczenia ich na stałe w miejscach publicznych, spotkali się z problemami wynikającymi z tego, że utwory te są chronione prawami autorskimi. Na gruncie prawa polskiego tego rodzaju problemy co do zasady nie powinny występować, z uwagi na to, że sposób korzystania w art. 33 pkt 1 pr. aut. został określony relatywnie szeroko i jak twierdzi się w literaturze „obejmuje on możliwość rozpowszechniania, a zatem publicznego udostępnienia utworu, również w środowisku internetowym” (S. Stanisławska-Kloc, Komentarz do art. 33 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, LEX 2015). Biorąc jednak pod uwagę terytorialny charakter prawa autorskiego i niejednolite regulacje państw członkowskich w zakresie prawa panoramy oraz fakt, że udostępnienie w Internecie może wywołać skutek nie tylko w Polsce, ale również w innych krajach (co wynika ze specyfiki Internetu), należy zasygnalizować, że takie udostępnienie w niektórych przypadkach może spowodować problemy związane z faktem występowania w innych krajach takich regulacji, które nie zezwalają na tego rodzaju korzystanie z utworów.

2. Czy zapewniając dostęp *online* do wizerunków utworów, takich jak utwory architektoniczne lub rzeźby, wykonanych w celu umieszczenia ich na stałe w miejscach publicznych, spotkali się Państwo z problemami wynikającymi z tego, że utwory te są chronione przez prawo autorskie?

- tak, często
- tak, czasami
- prawie nigdy
- nigdy
- nie mam zdania
- nie ma związku

Jeżeli tak, proszę określić jakie to były problemy i przytoczyć przykłady ze wskazaniem na poszczególne państwo członkowskie oraz zdefiniować jakiego typu dzieła problem dotyczył:

Jak wskazano wyżej – na terenie Polski korzystający jest uprawniony do zamieszczenia utworu w Internecie i zapewnienia do niego dostępu online. Jednak udostępnienie online może niekiedy nie być ograniczone do terytorium Polski, a zatem w takim przypadku może to spowodować powstanie problemów związanych z ochroną autorsko-prawną na terytorium innych krajów.

3. Czy korzystali Państwo z wizerunków utworów, takich jak utwory architektoniczne lub rzeźby, wykonanych w celu umieszczenia ich na stałe w miejscach publicznych, w kontekście Państwa działalności/branży, takiej jak: publikacje, dzieła audiowizualne lub reklama?
- tak, na gruncie licencji
 - tak, na gruncie wyjątku
 - nigdy
 - nie ma związku

Jeżeli tak, proszę przytoczyć przykłady ze wskazaniem na poszczególne państwo członkowskie oraz wskazać jakiej działalności/branży dotyczyły:

Wydawcy korzystają w swoich publikacjach z wizerunków takich jak utwory architektoniczne lub rzeźby. Korzystanie to polega co do zasady wykorzystywaniu fotografii miejsc, przy których utwory są wystawione lub fotografii takich utworów. Celem jest zaprezentowanie krajobrazu, którego elementem jest utwór lub zaprezentowanie tego właśnie utworu samego w sobie. Często utwory wystawione na stałe na ogólnie dostępnych drogach, ulicach, placach lub w ogrodach mają szczególne znaczenie kulturowe lub edukacyjne, w związku z czym prezentowanie ich wizerunków jest niezbędne na potrzeby publikacji edukacyjnych. Podstawą korzystania jest nią co do zasady art. 33 pkt 1 pr. aut. lub zawarcie umów licencyjnych na korzystanie z wizerunku utworów.

4. Czy udzielają Państwo licencji lub oferują licencje na korzystanie z utworów, takich jak utwory architektoniczne lub rzeźby, wykonanych w celu umieszczenia ich na stałe w miejscach publicznych?
- tak
 - nie
 - nie ma związku

Jeżeli tak, proszę podać informacje o umowach licencyjnych (państwo członkowskie, licencjobiorcy, rodzaje korzystania objęte licencją, uzyskane dochody, etc.):

5. Jaki wpływ na Państwa działalność miałyby wprowadzenie na poziomie europejskim wyjątku dotyczącego niekomercyjnego korzystania z utworów, takich jak utwory architektoniczne lub rzeźby, wykonanych w celu umieszczenia ich na stałe w miejscach publicznych?
- silny pozytywny wpływ
 - niewielki pozytywny wpływ
 - brak wpływu
 - niewielki negatywny wpływ
 - silny negatywny wpływ
 - nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

W prawie polskim taka regulacja już istnieje art. 33 ust 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

6. Jaki wpływ na Państwa działalność miałyby wprowadzenie na poziomie europejskim wyjątku dotyczącego zarówno niekomercyjnego jak i komercyjnego korzystania z utworów, takich jak utwory architektoniczne lub rzeźby, wykonanych w celu umieszczenia ich na stałe w miejscach publicznych?
- silny pozytywny wpływ
 - niewielki pozytywny wpływ
 - brak wpływu
 - niewielki negatywny wpływ
 - silny negatywny wpływ
 - nie mam zdania

Proszę wyjaśnić:

Takie rozwiązanie należałoby ocenić jednoznacznie pozytywnie, jako odpowiadające potrzebom branży i zgodne z jej dotychczasową praktyką funkcjonowania. Wyjątek taki obowiązuje obecnie w Polsce, ponieważ art. 33 ust 1 pr. Autorskiego dopuszcza rozpowszechnianie w każdym celu, także zarobkowym (tak E. Traple, Komentarz do art. 33 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, LEX 2015). Ustanowienie takiej normy na poziomie unijnym nie powodowałoby konieczności nowelizacji polskich regulacji. Przesądzenie tej kwestii w dyrektywie miałoby istotne znaczenie, ponieważ przesądziłoby w dłuższej perspektywie o dopuszczalności korzystania z utworów na podst. art. 33 pkt 1 pr. aut. również w celach komercyjnych. Wydawcy, nie musieli by zatem obawiać się ewentualnych nowelizacji przepisów krajowych ograniczających dopuszczalny zakres korzystania z utworów dostępnych w miejscach publicznych.

7. Czy w kontekście zagadnienia dotyczącego wyjątku na rzecz „panoramy”, istnieją jeszcze inne kwestie, które powinny zostać poddane pod rozważenie?

- o tak
- o nie

Jeżeli tak, proszę wyjaśnić i w miarę możliwości wesprzeć odpowiedź danymi z rynku oraz innymi argumentami ekonomicznymi:

Wydaje się, że pytania Komisji obejmują najbardziej istotne zagadnienia, jednak należy zwrócić uwagę, że ewentualne zmiany legislacyjne powinny zmierzać do tego, aby prawo panoramy zostało wprowadzone we wszystkich państwach członkowskich, tak aby regulacje poszczególnych krajów nie różniły się w tym zakresie w sposób znaczący od siebie. Komisja powinna więc poddać pod rozważenie zakres swobody, która byłaby przyznana państwom członkowskim przy implementacji nowych rozwiązań. Mając na uwadze wszystkie przedstawione wyżej argumenty, należy jednoznacznie opowiedzieć się za utrzymaniem omówionego wyjątku w przepisach unijnych. Ewentualne doprecyzowanie regulacji powinno zaś zmierzać do zapewnienia aby prawo panoramy obejmowało prawo do rozpowszechnienia utworów wszelkimi technikami oraz we wszelkich celach, w tym komercyjnych, tak aby zakres dopuszczalnego korzystania z utworów w ramach tego wyjątku we wszystkich państwach członkowskich był możliwie szeroki.